

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis Pœnitentiæ & Extremæ Unctionis;
necnon varia summorum Pontificum Decreta, contra Moralis corruptæ
propositiones, & alia

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput Tertium. De materia & forma Sacramenti Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40817

CAPUT III.

*De Materia & forma Sacramenti
Pœnitentiæ.*

Quest. I. **Q**UOTUPLEX est materia
Sacramenti Pœnitentiæ ?

S. Tho. 3. p. Resp. *Dicendum*, inquit Divus Thomas,
q. 84. art. 2. *quòd duplex est materia Sacramenti Pœniten-*
in corp. *tiæ ; proxima & remota.*

Quest. 2. *Quænam est materia proxima Sa-*
cramenti Pœnitentiæ ?

Sess. 14. De Trid. Resp. *Actus pœnitentis*, ut innuit Concilium
Pœnit. cap. *Tridentinum his verbis : Sunt autem quasi*
81 *materia hujus Sacramenti ipsius pœnitentis*
actus, nempe contritio, confessio, & satis-
factio, qui quatenus in Pœnitente ad inte-
gritatem Sacramenti, ad plenamque & per-
fectam peccatorum remissionem ex Dei institu-
tione requiruntur, hac ratione partes di-
cuntur.

Ratio autem cur Concilium dixit, hos actus
esse quasi materiam Sacramenti Pœnitentiæ,
non ita intelligenda est, quasi velit eos non esse
veram materiam, sed voluit dumtaxat indi-
care discrimen, quod inter hujus, & aliorum
Sacramentorum materiam intercedit, in hoc
consistens, quod aliorum Sacramentorum ma-
teria est res aliqua materialis & sensibilis, cu-
jusmodi est aqua in Baptismo ; Sacramenti
verò pœnitentiæ materia sunt actus pœnitentis,
quorum præcipuus, ipsa scilicet contritio, est
insibilis, cum actus sit internus ; & sic non
ita propriè appellantur hujus Sacramenti ma-
teria.

Sacramenti verò Pœnitentiæ ; ait Catechis-

De Sacramento Pœnit. Cap. III. 11

mus Concilii Tridentini, quasi materia sunt actus pœnitentis, nempe contritio, confessio, & satisfactio. Neque verò hi actus, quasi materia à sancta Synodo appellantur, quia vera materia rationem non habeant, sed quia ejus generis materia non sint, quæ extrinsecus adhibetur: ut aqua in Baptismo, & Chrisma in Confirmatione.

Catech. Concil. Trid. .
P. De Pœnitent. Sacramento. nu. 17.

Quare cum aliqui Theologi Catholici negassent, hos actus esse propriè materiam hujus Sacramenti, Concilium ne eos damnaret, maluit dicere, quasi materiam, ut notat Eminentissimus Cardinalis, qui historiam Concilii descripsit, cap. 3. sess. 14.

Quo fit, hoc esse discrimen inter hoc Sacramentum, & alia, quod in Sacramentis quæ constant materiâ sensibili, Minister non potest applicare formam, nisi materia sit realiter & physicè præsens, v. g. in Sacramento Baptismi, nisi realiter habeat aquam: sed in Sacramento Pœnitentiæ sufficit habere certitudinem moralem de præsentia materiæ ad applicandam formam: quæ quidem certitudo in eo consistit, quòd prudens Confessarius judicare debeat, pœnitentem esse verè contritum, & vero dolore peccatorum suorum compunctum, cum firmo proposito non amplius peccandi, & affectum peccati ex animo penitus extirpandi.

Hoc etiam ostendit cœcitatem illorum Confessorum qui eos passim absolvunt qui pluries promiserunt se vitam, & mores correcturos, absque ulla, aut certè perexigua emendatione; & tamen in negotiis hujus sæculi, imprudens utique haberetur, qui fidem illi haberet, à quo sæpè deceptus fuit, nisi prius aliquo argumento & experientia notabili sibi constaret, de ejus fide in futurum.

12 TRACTATUS VI.

Quest. 3. Quænam est materia remota Sacramenti Pœnitentiæ ?

Resp. Omnia peccatorum genera, five mortalium, five venialium, quæ commisit homo post Baptismum, quamvis aliàs debitè confessus fuerit; hoc tamen discrimine, quod sola peccata mortalia sunt materia necessaria hujus Sacramenti; quia scilicet non possunt remitti, nisi per susceptionem hujus Sacramenti, vel in re, vel saltem in voto: at peccata venialia, quæ non excludunt à gratia Dei, aut mortalia, quæ quis ritè confessus est, sunt materia sufficiens, hoc est, ut ait Concilium Tridentinum: *Peccata venialia quibus à gratia Dei non excludimur, & in qua frequentius labimur, quanquam rectè & utiliter citraque omnem præsumptionem in confessione dicantur, quod piorum hominum usus demonstrat: taceri tamen citra culpam, multisque aliis remediis expiari possunt.*

Sess. 14. De
Pœnit. cap.
14

Quest. 4. Quænam sunt verba formæ Sacramenti Pœnitentiæ ?

Resp. Concilium Tridentinum post Decretum Eugenii Papæ I V. ait: hæc esse verba formæ: *Ego te absolvo, &c.* Quia exprimunt effectum quem hoc Sacramentum operatur, qui est remissio peccatorum: Cæteræ preces, quæ præmittuntur, aut subsequuntur, institutione sunt ab Ecclesia, & quamvis non sint de essentia hujus Sacramenti, omitti tamen de facili non debent.

Quest. 5. Quisnam est verus sensus verborum absolutionis ?

Resp. Sensus horum verborum non est, quod absolutio sit simplex declaratio remissionis peccatorum; sed quod ea effectivè remittat. Quod quidem probatur ex Concilio Tridentino his verbis: *Si quis dixerit absolu-*

Sess. 14. Can.
23

De Sacramento Pœnit. Cap. III. 13
tionem Sacramentalem Sacerdotis esse nudum
Ministerium pronuntiandi & declarandi re-
missa esse peccata confitenti, Anathema sit.

Rationem affert Divus Thomas, dum ait:
Sacramenta nova Legis non solum signifi- S. Tho. 3. Pe
cant: sed etiam faciunt quod significant: q. 84. art. 3.
unde sicut Sacerdos baptizando aliquem, ad 5.
ostendit hominem interiùs ablutum per verba
& facta, & non solum significativè, sed
effectivè; ita etiam cum dicit: Ego te absol-
vo, ostendit hominem absolutum, non solum
significativè, sed etiam effectivè.

Quæst. 6. Quomodo responderi potest his
verbis quæ habentur Marci, cap. 2. v. 7.
Quis potest dimittere peccata nisi solus Deus?
Ex quibus videtur, sensum verborum absolu-
tionis non esse, quod Sacerdos effectivè pec-
cata remittat?

Resp. Respondeo ex Divo Thoma: Dicen- S. Tho. 3. Pe
dum quod solus Deus per authoritatem, & à q. 84. art. 3.
peccato absolvit, & peccatum remittit: Sa- ad 3.
cerdotes tamen utrumque faciunt per Ministe-
rium; in quantum scilicet verba Sacerdotis
in hoc Sacramento instrumentaliter operantur
in virtute divina, sicut etiam in aliis Sacra-
mentis.

Quod idem S. Doctor, fortiùs etiam ex-
plicat Opusculo 22. cap. 1. ubi hæc habet:
Dixit Dominus Petro, Matth. 16. Quodcum-
que solveris super terram, erit solutum & in
coelis. Quod ad usum Clavium pertinere osten-
ditur; nam promiserat: Et tibi dabo Claves
Regni Cœlorum. Et post quasi usum Clavium
exponens dicit: Et quodcumque solveris. Pa-
tet ergo ex dictis Salvatoris, quod habens
Claves absolvit. Prasumptuosum est ergo, ne
dicam erroneum, ut Sacerdos dicere non pos-
sit, ego te absolvo, quem Dominus absolvens

confitetur. Magis autem ex verbis Domini colligitur, hanc esse formam debitam absolvendi, Ego te absolvo. Sicut enim Dominus discipulis dixit: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos. *Matth. ultimo*, ita dixit: Quodcumque solveris super terram. Vnde sicut conveniens est forma Baptismi ut Minister dicat, Ego te baptizo, quia Dominus Ministris actum baptizandi attribuit; ita conveniens forma est ut dicatur, Ego te absolvo, quia Dominus Ministro actum absolvendi attribuit.

Quaest. 7. Præter hæc verba, Ego te absolvo, &c. oportet-ne in absolvendo dicere alia verba, quæ in Rituali præscribuntur?

Resp. Quamvis ommissio aliquorum ex his verbis, non efficiat absolutionem invalidam, constat tamen, nisi necessitas aliud suadeat, omninò recitanda esse quæ in Rituali continentur sine ulla prorsus additione, vel detractatione; & quia experientiâ constat, plures Confessarios aliquatenus alterare formulam in absolvendo præscriptam, non abs re erit hîc indicare formam, & apponere, quæ habeatur in Rituali Romano de Sacramento Pœnitentiæ in hunc modum: *Cùm igitur Pœnitentem absolvere voluerit, injunctâ ei prius, & ab eo acceptâ salutari Pœnitentiâ, primò dicit: Misereatur tui omnipotens Deus & dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam æternam. Amen. Deinde dexterâ versus pœnitentem elevatâ, dicit: Indulgentiam, absolutionem & remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens & misericors Dominus. Amen. Dominus noster Jesus-Christus te absolvat, & ego autoritate ipsius te absolvo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & tu*

De Sacramento Pœnit. Cap. IV. 15
indiges ; Deinde : Ego te absolvo à peccatis
tuis , in nomine Patris , & Filii , & Spiritus-
sancti. *Si Pœnitens sit Laicus , omittitur ver-
bum suspensionis : Passio Domini nostri Jesu-
Christi , merita Beatæ Mariæ Virginis , &
omnium Sanctorum , quidquid boni feceris &
mali sustinueris , sint tibi in remissionem pec-
catorum , augmentum gratiæ & præmium vitæ
æternæ. Amen. In confessionibus autem fre-
quentioribus & brevioribus omitti potest : Mi-
serereatur , &c. Satis erit dicere : Dominus
noster Jesus-Christus , &c. ut supra usque ad
illud : Passio Domini , &c. Urgente verò ali-
quâ gravi necessitate in periculo mortis , bre-
viter dicere poterit : Ego te absolvo ab omni-
bus censuris & peccatis , in nomine Patris , &c.*

C A P U T I V .

*De Effectibus & Partibus Sacramenti
Pœnitentiæ.*

Quæst. I. **Q**UISNAM est primus Sa-
cramenti Pœnitentiæ effectus?

Resp. Nihil utilius , nihil efficacius nos im-
pellere potest ad amplectendum cum gaudio
Pœnitentiæ , quàm ingentium consideratio
bonorum , quæ ex ea percepturi sumus , quo-
rum primum est remissio omnium peccato-
rum , quibus specialiter applicatur ; quod qui-
dem eloquenter suo more explicat S. Joannes
Chryostomus relatus in Canone his verbis :
*Talis , mihi crede , talis est erga homines
pietas Dei , nunquam spernit Pœnitentiæ ,
si ei sincerè & simpliciter offeratur : etiam
si ad summum quis perveniat malorum , &
inde tamen velit reverti ad virtutis viam ,*

*Can. Talis
De Pœnit.
dist. 3.*